

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
УНІВЕРСИТЕТ ВАТЕРЛОО, ОНТАРІО, КАНАДА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ АКАДЕМІЇ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МОЛДОВИ
ЗАХІДНОЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ЧЕХІЯ
УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС ОСВІТИ, ШКОЛА ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ,
ФЕДЕРАЛЬНИЙ КОЛЕДЖ ОСВІТИ, НІГЕРІЯ
РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИ СНУ ІМ. В. ДАЛЯ
АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР СНУ ІМ. В. ДАЛЯ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

за матеріалами

**ІХ Міжнародної науково-практичної конференція
«Обліково-аналітичне та організаційно-економічне
забезпечення розвитку регіону»**

**30 квітня 2026 року
м. Київ**

Збірник наукових праць за матеріалами ІХ міжнародної науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне та організаційно-економічне забезпечення розвитку регіону» (30 квітня 2026 року, м. Київ). [Електронне видання]. – Київ: [Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля], 2026. – 347 с.

Видається за рішенням Вченої ради факультету економіки та управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, протокол № 9 від 26 травня 2026 р.

Редакційна колегія:

Клюс Ю. І.	д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування СНУ ім. В. Даля, голова організаційного комітету конференції
Галгаш Р. А.	д.е.н., професор, проректор з науково-педагогічної роботи, економіки та розвитку СНУ ім. В. Даля
Десятнюк О. М.	д.е.н., професор, ректор ЗУНУ
Заблодська І. В.	д.е.н., професор, директор Луганської філії ДУ «Інститут економіко-правових досліджень ім. В. Мамутова НАН України»
Дивак М. П.	д.т.н., професор, проректор з наукової роботи ЗУНУ
Коруц У. З.	д.юр.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ЗУНУ
Острроверхов В. М.	к.е.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ЗУНУ
Івченко Є. А.	д.е.н., професор, декан факультету економіки і управління СНУ ім. В. Даля
Крисоватий А. І.	д.е.н., професор, голова Вченої ради ЗУНУ, завідувач кафедри фінансів ім. С.І. Юрія ЗУНУ
Коцур А. С.	к.е.н., доцент, декан факультету економіки і управління ЗУНУ
Кізіма А. Я.	к.е.н., доцент, декан факультету фінансів та обліку ЗУНУ
Грибінча К.	PhD, старший науковий співробітник, Національний інститут економічних досліджень Академії економічних досліджень Молдови
Креховська М.	декан економічного факультету, завідувач кафедри фінансів та бухгалтерського обліку, Західночеський університет, Чехія
Ольшанський О. В.	д.н. з держ. упр., професор, завідувач кафедри економіки і підприємництва СНУ ім. В. Даля
Семененко І. М.	д.е.н., професор, професор кафедри економіки і підприємництва СНУ ім. В. Даля
Буяк Л. М.	д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики та інформатики ЗУНУ
Панасюк В.М.	д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри аудиту ЗУНУ
Кириленко О. П.	д.е.н., професор, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія ЗУНУ
Птащенко О. В.	д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики та інформатики ЗУНУ
Манухіна М. Ю.	к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування СНУ ім. В. Даля
Швець Н. В.	к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва СНУ ім. В. Даля, відповідальний секретар конференції
Шулюк Б.С.	д.е.н., професор, професор кафедри фінансів Зм. С. І. Юрія ЗУНУ
Ткачик Ф.П.	д.е.н., професор, професор кафедри фінансів ім. С. І. Юрія ЗУНУ

Редакційна колегія не завжди поділяє думки авторів. За зміст наукових праць та достовірність наведених фактів і статистичних даних відповідальність несуть автори та наукові керівники молодих вчених. Матеріали подано в авторській редакції.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим.

ЗМІСТ

Тематичний напрям 1 ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО, КОНТРОЛЬНОГО ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

<i>Буяк Л., Шухманн В.</i> БЛОКЧЕЙН ЯК ІНФРАСТРУКТУРНА ОСНОВА ТОКЕНІЗАЦІЇ АКТИВІВ І ЦИФРОВИХ ФІНАНСІВ	9
<i>Жукевич С. М., Шеремета В. В.</i> ЕЛЕКТРОННІ РОЗРАХУНКИ З КОНТРАГЕНТАМИ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	11
<i>Зайцев Ю. О.</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ	18
<i>Касаткіна М. В.</i> ГАЛУЗЕВА СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ.....	21
<i>Кириленко О. П., Костів М. В.</i> ПРИЧИНИ БЮДЖЕТНОГО ДЕФЦИТУ	27
<i>Levkovets N. P.</i> FINANCIAL REPORTING AS A STRATEGIC INFORMATION BASE FOR ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF ENTERPRISE ECONOMIC SECURITY	30
<i>Лихобаба М. С., Дехтяр Н. А.</i> ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИНАМІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ЕКСПОРТУ ІТ-ПОСЛУГ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	35
<i>Манухіна М. Ю., Джемела І. В.</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	41
<i>Манухіна М. Ю., Сєдашов М. О.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ.....	46
<i>Мельнік М. А.</i> ОЦІНКА ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	51
<i>Ostroverkhov V. M.</i> HUMAN POTENTIAL AS A DETERMINANT OF THE STRATEGIC SUSTAINABILITY OF AN ENTERPRISE	57
<i>Пряхіна В. Є.</i> МЕХАНІЗМ МІЖНАРОДНОГО ОБМІНУ ФІНАНСОВОЮ РОЗВІДУВАЛЬНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ В ДІЯЛЬНОСТІ EGMONT GROUP	60
<i>Птащенко Л. В.</i> ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР	64
<i>Пунда А. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЦИФРОВОГО АУДИТУ	67
<i>Пчелинська Г. В.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІМПОРТУ БІОПАЛИВА З УКРАЇНИ ДО НІМЕЧЧИНИ В УМОВАХ КЛІМАТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС.....	70
<i>Romanuyuta E.</i> THE ROLE OF THE INTERNET OF THINGS IN THE MODERNIZATION OF LOGISTICS SYSTEMS	75

<https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-26>.

9. Maister L., Hladii I., Otkalenko O. Organization of accounting with suppliers. *European Science*. 2023. № 3. P. 96-104. DOI: <https://doi.org/10.30890/2709-2313.2023-20-03-004>.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ

Зайцев Ю. О., д.е.н., професор

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Анотація. В представленій роботі розглянуто інноваційні підходи до розвитку зеленої економіки як ключового напрямку сучасної трансформації економічних систем у контексті посилення екологічних викликів та необхідності забезпечення сталого розвитку. Обґрунтовано, що перехід до зеленої економіки передбачає не лише зменшення негативного впливу господарської діяльності на довкілля, але й формування нових моделей економічного зростання, заснованих на ефективному використанні ресурсів, впровадженні чистих технологій та розвитку відновлюваної енергетики.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, зелена економіка, зелені технології, цифровізація

Abstract. The presented work considers innovative approaches to the development of a green economy as a key direction of the modern transformation of economic systems in the context of increasing environmental challenges and the need to ensure sustainable development. It is substantiated that the transition to a green economy involves not only reducing the negative impact of economic activity on the environment, but also the formation of new models of economic growth based on the efficient use of resources, the introduction of clean technologies and the development of renewable energy.

Keywords: innovation, innovative activity, green economy, green technologies, digitalization.

Посилення екологічних викликів, кліматичні зміни, виснаження природних ресурсів та зростання енергетичної залежності держав формують нову парадигму економічного розвитку, у центрі якої перебуває зелена економіка. Вона дедалі частіше розглядається не як альтернативний напрям, а як необхідна умова довгострокової економічної стійкості. У цих умовах інновації виступають основним механізмом забезпечення переходу до екологічно збалансованої моделі розвитку, що поєднує економічне зростання, соціальну стабільність та збереження довкілля.

Сучасна трансформація економічних систем демонструє, що екологічна складова більше не є зовнішнім обмеженням для бізнесу чи державної політики, а стає внутрішнім драйвером розвитку. Саме інноваційні підходи забезпечують можливість інтеграції екологічних принципів у виробничі процеси, інвестиційні рішення та споживчу поведінку, формуючи нову архітектуру економічних відносин.

Зелена економіка визначається як модель господарювання, спрямована на підвищення добробуту суспільства при одночасному зниженні екологічних ризиків та скороченні використання природних ресурсів. Її ключовою особливістю є орієнтація на довгострокову ефективність, а не на короткострокове економічне зростання. У межах цієї моделі змінюється розуміння вартості: поряд із фінансовими показниками враховуються екологічні витрати, вуглецевий слід, ресурсна ефективність та

соціальний вплив діяльності підприємств [1, 2, 3]. Це формує нову систему оцінювання економічної результативності, де екологічні параметри стають рівнозначними фінансовим.

Саме тому, доцільно представити порівняння зеленої та традиційної економік (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняння зеленої та традиційної економік

Характеристика	Традиційна економіка	Зелена економіка
Джерела енергії	Викопне паливо	Відновлювані ресурси
Виробнича логіка	Лінійна модель «видобуток-виробництво-споживання-відходи»	Циркулярна модель «повторне використання-переробка»
Рівень забруднення	Високий	Мінімізований
Роль інновацій	Переважно економічна ефективність	Екологічна та економічна ефективність
Оцінка результатів	Фінансові показники	Фінансові + екологічні показники

Джерело: сформовано автором на основі [1-9]

Перехід до зеленої економіки означає не лише впровадження окремих екологічних технологій, а повну перебудову економічної структури. Змінюються базові елементи господарської системи:

- енергетична база (перехід до відновлюваних джерел);
- виробнича модель (від лінійної до циркулярної);
- інвестиційні пріоритети (екологічні проєкти);
- споживча поведінка (екологічна відповідальність);
- система управління (ESG-орієнтація).

Таким чином формується новий тип економічного розвитку, у якому екологічні обмеження перетворюються на фактор інноваційного зростання.

Зауважимо, що інновації в контексті зеленої трансформації варто розуміти не як набір нових технологій, а як зміну самої логіки розвитку економіки. Йдеться про момент, коли прогрес перестає вимірюватися виключно зростанням виробництва чи споживання і починає визначатися здатністю системи зменшувати власний екологічний слід без втрати складності та продуктивності. Це зсув не на рівні інструментів, а на рівні принципів.

Енергетика стала першою сферою, де цей перехід до нової моделі проявився найбільш чітко. Сонячні та вітрові установки, накопичувачі енергії, високовольтні мережі постійного струму, алгоритми балансування навантаження усе це формує іншу архітектуру, де енергія більше не тече по жорстких, односторонніх каналах. Вона починає циркулювати, змінювати напрямок, накопичуватися і перерозподілятися в реальному часі.

В новій моделі змінюється статус енергії. Вона більше не є суто централізованим ресурсом, контрольованим великими виробниками. Децентралізовані системи дозволяють домогосподарствам, громадам і підприємствам ставати одночасно споживачами й виробниками. Це радикально змінює економічні відносини: енергія частково втрачає статус абстрактного товару і набуває ознак локального, керованого ресурсу.

Окремий вимір зеленої трансформації формується на рівні даних. Цифрові технології перетворюють екологічні процеси з повільно вимірюваних явищ у керовані

системи з високою роздільною здатністю. Сенсори, супутниковий моніторинг, алгоритми машинного навчання створюють безперервну модель реальності, у якій можна не лише фіксувати наслідки, а й прогнозувати їх появу. У результаті управління ресурсами переходить від реактивного до випереджувального режиму.

Міста в цьому процесі стають найбільш концентрованими лабораторіями змін. Саме тут перетинаються енергетика, транспорт, будівництво, відходи та соціальна поведінка. Інновації в урбаністиці проявляються не лише в окремих рішеннях, а в інтеграції всіх систем у єдину інфраструктуру. Місто поступово набуває рис керованої екосистеми, де різні потоки ресурсів взаємно узгоджуються.

Водночас найповільніша, але найстійкіша частина трансформації відбувається у сфері поведінки. Технології самі по собі не гарантують змін, якщо не змінюються моделі прийняття рішень. Коли раціональне споживання, повторне використання і енергоощадність стають не індивідуальним вибором, а соціальною нормою, інновації починають працювати системно. Саме на цьому рівні формується стійкість усієї зеленої моделі.

Зелена трансформація не є рівномірним процесом. Вона відбувається через напруження між старими і новими структурами, через конфлікт інтересів, через нерівний доступ до технологій. Але саме інновації визначають, чи ці напруження стануть руйнівними, чи перетворяться на джерело перебудови системи.

Отже, інновації виступають не додатком до зеленої трансформації, а її внутрішнім механізмом. Вони змінюють не лише те, як виробляється енергія чи створюються речі, а те, як суспільство загалом організовує свій розвиток. І саме від здатності безперервно генерувати та впроваджувати такі зміни залежить, чи стане зелена трансформація керованим переходом, чи вимушеною реакцією на накопичені межі старої системи.

Список використаних джерел

1. Desyatnyuk O., Ptashchenko O. Digital Technologies In Advancing The Green Economy Opportunities For Global Business And Financial Stability. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2025. 11 (1). Pp. 78-85. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-1-78-85>.
2. Desyatnyuk O., Krysovaty A., Ptashchenko O., Kyrylenko O. Business digital transformation: Innovation, financial security, and inclusive growth – evidence from Ukraine. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Economics"*. 2026. 13 (1). Pp. 45-54. DOI: <https://doi.org/10.52566/msu-econ1.2026.45>.
3. Gavkalova N., Smereka S., Kadyrus I., Kyrylenko S., Kasatkina M. Energy-Saving Technologies and Innovations: Driving Competitiveness in Contemporary Business. *Grassroots Journal of Natural Resources*. 2025. 8 (1). Pp. 138-162. DOI: <https://doi.org/10.33002/nr2581.6853.080105>.
4. Shtal T., Kurtsev O. Трансформація логістичної діяльності в умовах цифровізації на міжнародному ринку. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2026. 1 (19). С. 429-440. DOI: <https://doi.org/10.32750/2026-0137>.
5. Shtal T., Zaitsev Y. Розвиток урбаністичного регіону в умовах цифрової економіки та інклюзивності. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2024. 2 (14). С. 465-474. DOI: <https://doi.org/10.32750/2024-0241>.
6. Гришова І. Ю., Зайцев Ю. О. Ефективність маркетингово-збутових систем аграрних підприємств на цільових продуктових ринках. *Проблеми і перспективи*

економіки та управління. 2021. 1 (5). С. 99-107. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/76767>.

7. Кириленко С. В. Інноваційний розвиток бізнес-структур в умовах цифрової економіки. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. № 5 (22). 2024. С.43-51. DOI: 10.30857/2786-5398.2024.5.4. URL: <https://surli.li/tqvthf>.

8. Птащенко О., Резнікова Н., Іващенко О. Міжнародні стратегічні альянси в умовах цифрових трансформацій і розвитку ринку даних. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2023. 2 (12). С. 214-227. DOI: <https://doi.org/10.32750/2023-0218>. URL: <https://surli.cc/altpsh>.

9. Цифрова економіка : підручник / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватий, д.е.н., проф. О. М. Десятнюк, д.е.н., проф. О. В. Птащенко., Тернопіль : ЗУНУ, 2024. 520 с. ISBN 978-966-654-766-1.

ГАЛУЗЕВА СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ

Касаткіна М. В., старший викладач

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Анотація. У дослідженні розглянуто галузеву специфіку формування структури витрат підприємств на основі поєднання функціонального та ресурсного підходів до аналізу. На прикладі обраних суб'єктів господарювання обґрунтовано, що структура витрат може використовуватися як аналітична ознака, яка відображає особливості економічної діяльності, ресурсної моделі та бізнес-процесів підприємства. Визначено, що витратний профіль підприємства доповнює формальну класифікацію за видом економічної діяльності та може застосовуватися для порівняльного аналізу підприємств різних галузей.

Ключові слова: структура витрат, витрати підприємства, галузева специфіка, економічна діяльність, КВЕД, витратний профіль, операційні витрати, функціональний аналіз витрат, ресурсний підхід, бізнес-процеси.

Abstract. The study examines the sectoral specificity of forming the cost structure of enterprises based on a combination of functional and resource-based approaches to analysis. Based on the example of selected business entities, it is substantiated that the cost structure can be used as an analytical characteristic reflecting the specific features of an enterprise's economic activity, resource model, and business processes. It is determined that an enterprise's cost profile complements the formal classification by type of economic activity and can be applied for comparative analysis of enterprises from different sectors.

Keywords: cost structure, enterprise costs, sectoral specificity, economic activity, NACE classification, cost profile, operating expenses, functional cost analysis, resource-based approach, business processes.

Структура витрат підприємства є важливою аналітичною характеристикою, що відображає не лише обсяг спожитих ресурсів, а й особливості технології, організації бізнес-процесів, моделі створення вартості та економічної діяльності підприємства. На відміну від абсолютної суми витрат, яка значною мірою залежить від масштабу діяльності, їхня структура дає змогу виявити, які саме ресурси є визначальними для

Наукове видання

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за матеріалами
ІХ Міжнародної науково-практичної конференції

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-
ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ**

Київ, Україна, 30 квітня 2026 р.

Відповідальний за випуск

Н. В. Швець

Техн. редактор

К. В. Христофорова

Оригінал-макет

К. В. Христофорова

Електронне видання

Формат файлу: PDF, сторінка А4 (210x297 мм)

Умовн. друк. арк. 27,9.